

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Охорона праці»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність **208 Агроінженерія**
Освітня програма «**Агроінженерія**»
Рік навчання 3, семестр 5
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

доцент Мотрич Михайло Миколайович
т. моб. 0984064242
motrych@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=913>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Охорона праці» для студентів бакалаврату за спеціальністю «Агроінженерія» є вивчення дисципліни та надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Студенти по закінченню курсу дисципліни можуть ідентифікувати небезпечні та шкідливі виробничі фактори що супроводжують працю на виробництві, організувати вирішення питань охорони праці на виробництві (організації), використовувати нормативні документи та забезпечувати безпечні й нешкідливі умови праці на виробництві, організувати та брати участь у розслідуванні нещасних випадків професійних захворювань та аварій на виробництві.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні компетентності:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

СК 10. Здатність організувати використання сільськогосподарської техніки відповідно до вимог екології, принципів оптимального природокористування й охорони довкілля.

СК 13. Здатність організувати роботу та забезпечувати адміністративне управління виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового виробництва відповідно до реалізації правових вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці; аналізувати показники техногенних та природних небезпек, а також планувати і виконувати відповідні захисні заходи.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, семінарські, самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. ВСТУП. ЗАКОНОДАВЧА ТА НОРМАТИВНА БАЗА З ОХОРОНИ ПРАЦІ	4/4	Знати Основні положення законодавства України про працю та охорону праці. Права працівників на охорону праці під час укладання трудового договору та під час роботи. Охорона праці жінок, підлітків та інвалідів. Застереження щодо задіяння цих категорій працівників на важких, шкідливих та небезпечних роботах.	Виконати лабораторну роботу з організації навчання з охорони праці на підприємствах АПК Виконати самостійну роботу 1	5 15
Тема 2. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ. КОНТРОЛЬ ЗА ОХОРОНОЮ ПРАЦІ	3/3	Знати організацію роботи служби охорони праці підприємства, основні напрями роботи та посадові обов'язки спеціаліста з охорони праці.	Виконати лабораторну роботу з первинних засобів пожежогасіння на підприємствах АПК	5
Тема 3. НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ. РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ОБЛІК НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ І ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НА ВИРОБНИЦТВІ	4/4	Знати порядок розслідування професійних захворювань на виробництві.	Виконати лабораторну роботу з порядку розслідування та ведення обліку нещасних	5

			випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.	15
			Виконати самостійну роботу 2	
Тема 4. ПОВІТРЯ РОБОЧОЇ ЗОНИ	3/3	Знати особливості мікроклімату робочої зони: параметри, їх вплив на теплообмін організму людини з природнім довкіллям, основні види теплообміну.	Виконати лабораторну роботу з вимірювання параметрів мікроклімату	5
Тема 5. ШУМ ТА ВІБРАЦІЯ	4/4	Знати та розуміти поняття "шум" – фізичного та фізіологічного. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність звуку, частота. Звукова потужність джерела звуку. Діапазони частот, інтенсивності звуку та звукового тиску, які сприймають органи слуху людини, нижній поріг сприймання, поріг больового відчуття.	Виконати лабораторну роботу з визначення параметрів виробничого шуму Виконати самостійну роботу 3	5 10
Тема 6. ОСВІТЛЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕНЬ	4/4	Знати та розуміти значення виробничого освітлення, види виробничого освітлення, вимоги санітарних нормативів щодо їх застосування. Основні поняття системи світлотехнічних величин.	Виконати лабораторну роботу з вимірювання рівнів освітленості робочих місць	5
Модульний контроль 1 (тест)				30
Всього				100
Модуль 2				
Тема 7. ОСНОВИ ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ	3/3	Знати та розуміти поняття "електробезпека",	Виконати лабораторну роботу з	5

		"електротравма" та "електротравматизм". Особливості дії електричного струму на людину. Електричні місцеві та загальні (електричні удари) травми. Причини летальних наслідків від дії електричного струму. Фактори, що впливають на наслідки ураження людини електричним струмом.	визначення опору заземлювальних пристроїв. Виконати самостійну роботу 4	10
Тема 8. ВИРОБНИЧА БЕЗПЕКА ПІД ЧАС ВАНТАЖНО-РОЗВАНТАЖУВАЛЬНИХ РОБІТ І НА ТРАНСПОРТІ	3/3	Знати загальні вимоги безпеки виробництва чи надання послуг вантажно-розвантажувальних робіт та транспортування речовин, матеріалів, продукції займають дуже вагоме місце.	Виконати лабораторну роботу з розрахунку засобів колективного та індивідуального захисту під час роботи.	5
Тема 9. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА. ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ОСНОВИ ГОРІННЯ ТА ВИБУХУ	4/4	Знати основні нормативні документи, що регламентують вимоги щодо пожежної безпеки: закон України «Про пожежну безпеку», «Правила пожежної безпеки в Україні», «Правила пожежної безпеки в АПК».	Виконати лабораторну роботу з засобами виявлення пожежі та автоматичного її гасіння на підприємствах АПК Виконати самостійну роботу 5	5 10
Тема 10. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖОВИБУХОБЕЗПЕЧНОСТІ ВИРОБНИЦТВА	3/3	Знати та розуміти пожежовибухонебезпечність об'єкта, пожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин, що використовуються на даному об'єкті, кількості цих матеріалів і речовин, особливостей виробництва.	Виконати лабораторну роботу з визначення концентрації шкідливих газів	5

Тема 11. ОХОРОНА ПРАЦІ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ КОМП'ЮТЕРІВ	3/3	Знати гігієнічні вимоги до параметрів виробничого середовища. Організація робочого місця користувача. Режим праці та відпочинку.	Виконати лабораторну роботу з дослідження запиленості повітря у виробничих приміщеннях	5
Тема 12. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ДО ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОЦЕСІВ	3/3	Знати та розуміти безпечність технологічного обладнання. Основні вимоги безпеки до конструкції технологічного обладнання, організації робочих місць, систем управління, захисних і сигнальних пристроїв, що входять у конструкцію обладнання.	Виконати лабораторну роботу з вибору засобів індивідуального захисту для працівників АПК Виконати самостійну роботу 6	5 15
Тема 13. НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ	4/4	Знати комплекс найпростіших, термінових та необхідних заходів, які проводяться до прибуття лікаря чи доставлення потерпілого в медичний заклад і спрямовані на відновлення та збереження його життя та здоров'я.	Виконати лабораторну роботу з надання першої долікарської допомоги при нещасних випадках на виробництві	10
Модульний контроль 2 (тест)				30
Всього				100
Всього за 1 семестр: 45/45				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Порушення термінів здачі без поважної причини надає право викладачу знизити оцінку. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання мобільних пристроїв та додаткової літератури під час написання модульних контрольних робіт, заліку та екзамену категорично заборонено.

Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та лабораторних занять є обов'язковим для всіх студентів групи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку. Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем. Пропущені лабораторні заняття відпрацьовуються студентами в лабораторії кафедри, інформація про відпрацювання вноситься до кафедрального журналу відпрацювання пропущених занять.
------------------------------------	---

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Література для вивчення курсу

Базова:

1. Охорона праці. Хмельовський В.С., Марчишина Є.І., Білько Т.О., Мотрич М.М., Скібчик В.І. К. Центр учбової літератури. 2021, 603 с. Войналович О.В., Марчишина
2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці / В.Ц.Жидецький –Львів.:Українська академія друкарства , 2006.- 335 с.
3. Войналович О.В., Марчишина Є.І., Білько Т.О. Охорона праці у сільському господарстві. Підручник. К. Центр учбової літератури. 2017. 691 с.
4. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.

Допоміжна:

1. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Occupational safety and health in agriculture. Навчальний посібник. К. Центр учбової літератури. 2019. 424 с.
2. Білько Т.О., Марчишина Є.І. «Occupational and life safety (Безпека праці і життєдіяльності)». К. Центр учбової літератури. 2021. 428 с.
3. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.

Інтернет-джерела:

1. Закон України «Про охорону праці» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12>
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14>
3. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0001641-08>
4. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0231-05>
5. Міжнародна організація праці (МОП). [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
6. Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1494-18>
7. Всеукраїнський портал з питань охорони праці [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. — <http://dnop.com.ua/>
8. Правила пожежної безпеки в Україні [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0252-15>